

DEBRECEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábos posztóerő 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többeszer hirdetések alk. szerinti a legolcsóbb árértékűnek felel. Bélyegdíj minden külön beiktatás nélkül 30 kr. Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 krajcár. Nyilatkozatban megjelölt közlemény minden posztóerő 20 kr. Hirdetéseket felvételnek a kiadó hivatalában, KUTABI I. könyvszemléjében, valamint SZÉKELY M. H. könyv. íródjában is. Név nélkül vagy bérmentesüléssel beiktatott levelek nem vételnek figyelembe. Kéziratok vissza nem adatnak.

Külföldi árak: Hegyben és postán küldve. Egy évre . . . 10 fr.-kr. Fél évre . . . 5 " " Negyed évre . . . 2 " " Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utca, 1584. szám, Dunaszer-vas, — a szerkesztőségbe bérmentesüléssel küldendő.

Előfizetési helyben: TELKÉNYI K. LAJOS és Ifj. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTABI I. M. H. könyvszemléjében a postahivatalok nyomdájában a postahivatalok útján.

Az a levél.

Még mikor a somogyi főispán híres levele a belügyminiszter asztaláról a nyilvánosságra került, már akkor írtuk, hogy a fővárosban közközben forog ennek a levélnek a párja is. Ezt a levelet most hozták a lapok egész terjedelmében s mi is közöltük.

Pompás egy dokumentum! Eddig azt hitták, hogy Tisza Kálmán az eféle szennyes dűlmeztől távol tartja magát, de ime kivilágult, hogy a korrupciónak ő a tényleg működő feje. Merészségében odáig megy, hogy a király személyét használja fel eszközül s ajándékozta vele magyarnemességet olyan pénzért, melyet ő saját magának és pártján erősítésére a választásoknál a törvény által tiltott megvesztegetésre, itatásra, etetésre használ fel.

Egész naiv öszinteséggel vallja be Ormós Zsigmond temesi főispán, hogy a fehértemplomi körületben Stojacskovicot, a szabadelvű párt jelöltjét csak úgy vihetik a biztos győzelemre, ha a kormány áldoz. Ő irt pénzért Podmaniczky bárónak, de az azt választotta, hogy kevés a pénz. Ő tud segíteni magán is és Podmaniczky központi pártvezetőknek is. Ott van Férger Ferencz, egy usznechtől lett mesáros mester, a ki szeretne magyarnemessé lenni. Ettől ő majd kér a király által adandó magyarnemességért 8000 forintot, a ki bizonyosan fog adni, ha Ormós báró őt a kinevezetéséről biztosítja. Ebből 4000 forintot felhasznál a fehértemplomi körületben Stojacskovic mellett, 4000 forintot pedig felkölöd Podmaniczky-nak a pártkasszába.

Az erélyes főispán szükségesnek tartja még megjegyezni, hogy a szolgabírákat és a hivatalos közegeket utasította, hogy erélyesen lépjenek közbe a választásoknál Stojacskovic mellett. Ezt az öreg főispán egész őszintén erkölcsi támogatásnak nevezi.

Hogy mi lett ennek a levélnek a fogantatja, az csaknem mindnyájunk előtt ismeretes. Először is Férger Ferencz mesáros és földbirtokos, megkapta a királytól a magyarnemességet, másodsor a 4000 frttal,

s az erkölcsi támogatással sikerült Stojacskovicot Fehérttemplom képviselőjévé választani.

A legsikerültebb a levélben az, hogy Ormós, — a mint levelében megírja — eme tervét Tiszával és Beniczkyvel is közölte. Tehát Ormós, Tisza és Beniczky tudták és előmozdították a nemességi vásárt s így bűnrészesek.

Magára a körülményre, hogy a levél elárulja a kormány korrupcióját és erőszakoskodását a választásoknál, — nem fektetünk nagy súlyt. Hiszen az mindnyájunk előtt tudvalevő dolog, s ezt egy a somogyi, mint a temesvári főispán nyilvánosságra került levele csak megerősíti. De ez a másik körülmény, hogy a Felsőegyszemélyt használták fel törvényellenes és bünsz céljaik keresztülvitelére, hogy Ő Felsőegységnek egy jogát árucikkül használják a saját céljaikra, ez már sokkal komolyabb dolog, melyért Tiszának és társainak, — ha az eset a királyi fülebe jut — még nagy meglepés lehet. Ez a körülmény felette kompromittáló, s nem hisszük, hogy e pimaszság felett, akár Ő Felsőegység, akár a parlament egy könnyen napirendre térhetne.

Meg vagyunk róla győződve, hogy az ősi ülésszak megnyitásával újra megkezdődnek ama jelenetek, a melyek a kaposvári mandátum és a főispáni levél alkalmából a házban ismételve megújultak. Hogy mit fog válaszolni Tisza? Ez csaknem előrelátható. Egy pár szóval lehurrogatja az ellenőket s aztán büntetésével, a háta megett ülő mameluksereggel, tudomásul vételi a választ.

De mit fog szólni hozzá a külföld? Meg fog botránkozni felettünk. S akkor mit teszünk mi? Legfeljebb elpirulunk, — de ez nem fog megártani Tiszának.

— **Államtitkári felelősség.** Az O. E. jelenti: Minisztertanácsi megállapodás folytán a vallás- és közoktatásügyi — miniszterium teendőinek vitelére Berzeviczy Albert államtitkár vezetése és felelőssége mellett reá és Gönczy Pál államtitkára bízott. A miniszteri ellenjegyzést és kiadományozást igénylő ügyek ellátása Baross Gábor közmunka- és közlekedésügyi miniszternek van fentartva. Így hangzik az „O. E.” felhivatalos közleménye. Kénytelenek vagyunk — írja a

„P. N.” — azonban kiemelni, hogy e közleményben némi eszmézetvar uralkodik, ami ha nem az „O. E.” stilizációját terheli, akkor a minisztertanács határozatára esik vissza. Az van ugyanis mondván, hogy a közoktatási miniszterium teendőinek vitelére Berzeviczy Albert vezetése és „felelőssége mellett” bízott Berzeviczyre és Gönczyre: de az ellenjegyzést és kiadományozást igénylő ügyek ellátása Baross Gábor miniszternek van fentartva — Vagyis: mind azon ügyeket, melyek nem lappaliak, Baross írja alá. No most már hogyan lehet ezeket Berzeviczy a felelős? és hogyan lehet a Berzeviczy felelőssége mellett az ügyek vezetését Gönczyre is bízni, a Gönczy felelőssége nélkül? A dolog annál feltűnőbb, mert „államtitkári felelősséget” politikai tekintetben a közjog nem ismer valamely miniszterium ügyeinek vezetéséért. Az alkotmányjog kizárólag „miniszteri felelősséget” ismer, mely a parlamenttel szemben áll fenn s ez a felelősség amint csak miniszter ellen érvényesíthető, ugy csak miniszter terhelhető. Ez a felelősség nem miniszterre át nem ruházható s így azért, amit Baross Gábor ír alá vallás- és közoktatásügyi dolgokban, egyedül ő a felelős; annak tehát, hogy ezért a felelősség Berzeviczyre ruháztatik, alkotmányjogi tekintetben nemcsak hogy értelme nincs, de egyenesen az alkotmány legsarkalatosabb elveibe utközik.

— **Diplomáciai testületünkben,** a mint a „N. Fr. Presse” értesül, legközelebb nagyobb változások fognak történni. A gróf Károlyi visszalépése által megüresedett londoni nagykövetségre állítólag a mostani müncheni követ gróf Deym Ferencz van kiszemelve s az utóbbinak helyébe a mostani drezdai követ, Herbert báró. A kopenhágai követséget is új emberrel töltik be, még pedig az arisztokrácia oly tagjával, a ki eddig nem tartozott a diplomáciai testülethez, Liechtenstein Ferencz herczeggel, Liechtenstein uralkodó herczeg fivérével. A kopenhágai követ, báró Frackenstein állítólag nyugalmába vonul, a volt belgrádi követ gróf Khevenhüller pedig Brüsszelbe megy követnek, honnan a mostani követ, gróf Chotek, a drezdai követségi állásba lép át. Gróf Aehrenthal, ki nem régiben Pétervárra ment követségi titkárnak, vissza fog térni a külügyi hivatalba.

— **Belföldi hírek.** A legemlékeztetőbb kultusz-miniszterek gróf Károlyi Tibor, Szögyény László, Szily Kálmán és gróf Csáki Albin. — A P. N. felszólal az alkotmányos gyakorlat azon megsértése ellen, hogy a budapesti belvárosi hévíveselőválasztás határideje csak a Tisza Kálmán hazaérkezése után tuzetnek ki; eddig két kormány-párti jelölt van: dr. Ormós Béla és Szögyény László. — **Nemzeti izgatás** címén

egy oláh lapban irt ezikke miatt, az aradi esküdtsek előtt állott Albu István, román néptanító; 7 szóval 5 ellenében bűnösnek találván, 1 évi államfogházra és 500 frt pénzbírságra ítéltetett. Semmiségi panaszt jelentett be. — **Az orosz stasztikai hivatal** szerint buza ez idén 40,088,446 métermáza termelt, rozs 12,696,481 mm., árpa 10,489,651 mm., zab 9,005,291 mm., repce 581,505 mm. E mennyiségekből azonban 4—6% levonandó a tisztavideki árvis és az elemi csapások által elpusztult vetések fejében. — **Baross Gábor közl. és közm. miniszter** posta- és táviróitztek számára is szervez okt. 10-én megnyitandó szakiskolát.

— **Oroszország — Konstantinápoly.** A Times római levelezője oly férfutól, a ki az utóbbi tíz év alatt befolyásos szerepet vitt a keleti kérdések elintézésében, következőket hallotta: „A német császár azt az ajánlatot tette az orosz csárnak, hogy ne Bulgárián át törekedjék a Boszporushoz jutni, hanem Kis-Ázsián keresztül. Ha az orosz diplomácia ezen az uton halad, a német birodalom nem lesz kényszerítve közbelépni, bármi következzék be; míg viszont Németország kénytelen Ausztria-Magyarországot támogatni ama politikájában, hogy Oroszország a Balkán-félszigetről kizárassék, mert Ausztria-Magyarország ezt saját érdekében mellőzhetően szükségesnek tartja, s Németország hármasszövetségben foglalt kötelezettsége alapján köteles Ausztria-Magyarországot ebben támogatni. (Ugyanezt jelenté mult számunk egy távirata is.) Az orosz császár, mint előre látható volt, kijelentette, hogy nem fogadhatja el e kompromisszumot; mert Oroszország vissza akarja szerezni Bulgáriában elvesztett befolyását s a vallási kérdés is kötelezi őt arra, hogy ehhez állhatatosan ragaszkodjék. Oroszországnak el kell foglalni Konstantinápolyt, az orthodox vallás székhelyét. Ily körülmények között a két uralkodó Pétervárott semmit sem végzett s e találkozás a mint egy részről határozottabban körvonalozta a két birodalom közti ellentéteket, másrésztől szorosabbra fűzte a három szövetségi hatalom között a szövetségi kötelekeket.

Részünkről legkevésbé sem tartjuk meglepőnek, ha Oroszország azt kimondta, mert a felől már régen tisztában van mindenki, hogy ezújl Konstantinápoly. — Csak az őszinteségen csodálkozunk, hogy a császár ily leplezőtlenül kimondta volna.

— **Külföldi hírek.** A svéd király Berlinbe érkezett, ugy szintén Károly Lajos osztrák főherczeg is. — **A czárné** szept. 4-5-ike közt tér vissza Peterhofba, de meglátogatja előbb atyját, Keresztély dán királyt is. — **A m. s. s. z. o. h. v. i. k. é. d. s.** (Goblet és Crispi jegyzék váltása után) egyelőre elcsendesült. —

A „DEBRECENI” TÁRCZÁJA.

Naplómból.

Írta: Gáspár Imre. (Folytatás.) A század beteg...

A század beteg. Bajai nagy bajok Főképe a fővárosban!

„Meghalt 18 éves korában”, „... 20 éves korában”, „... 24 éves korában”, „... fiatal nő, alig egy éves házasság után, szülés következtében.”

Nem gyakran olvassuk-e a lapokban? Még gyakrabban ezt a rubricát: „... tehetséges ifjú, meghalt... 20... éves korában” (ez a középszám), „... megölte magát, ösmeretlen okokból...”

„Megölte magát”, és helyesen cselekedte. Amennyien nem tették, annyival szaporodnak a jövő nyomorékaik.

Sáppadt, csenevész faj, korcs-ifjúság, mely erőd, nedveid legjavát pazarlod ledér teremtesekre, vagy a mi rettenesebb: egymagad... olvass el ezt a kis regét, aztán kotródj, me nekülj, légy ágyútoltelek Szerbiában, mert elted maga is gyilkosság.

Nem rege, még sem az. Hiszen cselekménye sincsen. Nem is rajz, memoire-részlet, betűje egy-egy könnyem.

Adrienne-ről szól, ki 18 éves korában ment férjhez, s kit 21 éves korában vittük haza, ősei sirboltjába, azon az uton, mely rózsákkal volt behintve, midőn máshová, az ifjú, rajongva szeretett férj lakába vittük. Oh felleg-vár, délibáb-hullámon rengő tündér-tanya! Oh álom világ! Oh százszor megáldott boldogság! hova letél? hova tűntél el? Az ifjú nőt sokszor találták könnyező. Jenő hideg hozzá boldogságuk egy-két napig

tartott... kerüli, s ő nem tudja mit tegyen ily egyedül, ily elhagyatva?

Szegény gyermek te! A férj helyett, sőt meghívására, finom gavallér, ügyes, főrangú uracs jött a házhoz, s oly csodás dolgokat tudott beszélni! napról-napra merészebb lett, napról-napra tolakodott... s a fiatal nőcske nem értette el a férjét, s a férj barátját, meghívottját még kevesebbé... Az távozott és nevetett; hisz ez a férj kénytelen eltűnni, hogy hű felesége legyen!

A férj ivott is. Milyen alakban mutatkozott ez a régi ideál!

Három évig tartott a csalódott nő szenvedése. Most már pihen!

Adrienne pihen, pihen, s az jó, hogy a bűnösnek, ki sirja előtt vetett véget rég elrontott életének, a másvilágon sem lehet nyugta, soha üdvössége!

Dal a háborúról.

Deli hölgyem itt az ujság, Nyájas béké-hírek vele, Más különben nagy hazugság Ifjad szava, vágygyal tele. Más különben, szép menyasszony, El a gyűrűt, el a füzért, Ifju szívéd ne virasszon Csalfa lángért, hideg tüzért! Hullj le sirba, menj zárdába, Delezzeg ifjat mit szeretsz? Özvegy vagy te, nem sokára Ifjad szépen... halva lesz!

Háború van! el az ásót, El a vésőt, el a tolat, Várnak az örök sirások, A királyok! ágyúk szólnak! Ősz anyád, ifjú arádat Még öleld meg, harcza aztán, És az áldás, mit ma rád ad, Vég-búcsu, vég-áldás az tán!

Harcza el! Ágyú szól, ágyú felel! És bőmbőlve zeng az égbe Óriási kacajja, Im, hogy száll, tolul elébe A derek fiúk raja! Lánzos teke, gránát, bomba, Mind egyszerre söpri szét, Mi piros lesz a rét nyomba! Lelkes csapat, ifju, szép!

Szép közép-kor! ott az ifjú Melyért halt: hívé az eszmét, — Szép jelen! most megveti, Mégis érte ontja vért!

Ott a dalnok... ime némán! A tanár — jót tanított, Százak hallgatták figyelve, S a böles agy vérrel keverve, Összedzva gördül ott! Ott van a kereskedő, Esmét sohszem érte ő, S im mi potom-áron adta Életét mégis... miccra! Ott a munkás földmives, S ki annyit termékenyített, Földje egy-két hant-darab, Az takarja... immár ötlet! Ügyvéd ott, védett jogot, S tán jogtiprókért hala! A tudós orvos amott, Őlt, máskor éltet ada! Ifju vér, minden esőpp drága, A haza feltett virága, Letiporva... vége, vége!

És elhullnak rüt önkényért, Küzdenek hideg, ál-fényért, Kardot vessz kezébe a rab, Harcza kel, És halgán a börtönörért Esik el!

Koldusbót, tarisznya seb, Ezzel halmi edesebb! Véres emlék hosszú soral... Schwarz Berchtold a puskaporral, S annyi más, mit ember-szellem Alkot folyvást... maga ellen!

Döbörgő utcák felett Súlyos ágyúk görgenek, „Götterhalte” zeng vele, S a „Rákóczi” str bele! El a fátylat szép ara, Int királyok jogara, — Földmives, — Orvosok, — S ti beke-Bajnokok, — Égvivő, Nagy elme, Öltözz más Fegyverbe!

Ágyú bőmből, zeng az égbe Óriási kacajja, Im, hogy száll, tolul elébe A derek fiúk raja!

— — — Lesz még egyszer háború, Mit az egész világ küzd meg, Zeng még ágyú, iszonyú, S az, miért a hősök küzdenek: Nem egy ember érdeke, Nem bűn, sőtét, fekete! Forradalom kélszavára, És a vége: Iszonyú világcsatára — Világ-béke!

Megjegyzések. Az anya szeretetből, minden erényre képes. El-hal gyermekeiért. Kedvencz gyermeke mégis az, melyért vétkezik, melyért elkarhozik, és meglópja többi gyermekét.

A görög király is elmegy Gmundenbe; III. Sándor öccse, Sergius látogatására utazott el s a cári pár vadászni megy Lengyelországba.

KARCZOLATOK.

(Köszönet collegáinknak! — A furfangos czárné. — Osztozunk! — Hegymászó főherczegek. — Pater-Lonkai! — II. Vilmos filozemita. — A martyr-vállalkozó. — Rustika natura...)

A vidék ellenzéki sajtójának tekintélyéről tesznek tanu bizonysgot legújabbban a „Nemzet” és a „Debreczeni Ellenör” elismerő nyilatkozatai.

A temesmegyei főispán levélét Budapestu már falragaszokon hirdették, s a mint értesülünk, már régénközte egy csomó kis lap: „Népszázlója” (melyben olvasta, de akkor nem vette át az „Egyetértés” is) piros betűs „Függetlenség,” „Keresztény Magyarország,” de híjában — a komoly sajtónak derogált(?) e két forrásból meríteni.

Pedig ugyan szükségesnek tájálták a kormány tisztességtelen kortes üzelmének méltatását, a mi kitünik abból, hogy a mikor lapunk átvette, a Pesti Napló” rögtön lenyomatta a kormányparti bünyelt és egész a sajtóhibáig terjedő hüszéggel a mi Magyar Wilsonok” című cikkünket is. Ugyanezt tette a kiváló „Arad és Vidéke” is és belement a piszkos dolog méltatásába az egész sajtó.

Nem akartunk dicsekedni a magától értetődő tényre, hiszen maga helyett beszél a debreczeni német toaszt, az Apponyi-féle nyilatkozat, a Mörizs-féle esethez fűződő általános nézpontok sat. körül kifejtett munkáságunk országos hatása, de mégis illendő, miszerint egy a „Nemzet”-nek, mint a „Debreczeni Ellenör”-nek collegiális köszönetet mondjunk előismerésért, annyival is inkább, mert a méltánylás, vajmi ritka mai napság az ellentáborból!

A „Debr. Ell.” ugyanis elmondja, hogy „egy helybeli lap levelet tett közre, melyet az ellenzéki lapok siettek átvenni,” azután constatálja, hogy mely lapok közölték már megelőzőleg is „de hat akkor” (mondja nekünk igen jól eső hangyomattal) „de hat akkor egy ellenzéki lap sem tartotta érdemesnek tekintetbe venni!”

Bizony nem! De mikor mi léptünk elő, már illetégtelenbe venni! A „Nemzet” is azt mondja, hogy addig „hónapokon át hurcoltak szerkesztőségéről szerkesztőségre, a nélkül, hogy egy komoly lap kapott volna rajta!”

Most már persze kaphattak rajta a komoly „Pesti Napló,” „Nemzet,” „Debr. Ell.,” „Egyetértés,” „Arad és Vidéke,” „Ellenzék.” etc. etc.

Köszönet kívánt a m. t. helybeli lapárunknak: viszonzva érezzük azon kötelességünket, melylyel a „Debr. Ell.” hírneves főszerkesztőjének elbeszéléseit és

Szabály az életre, melyet Knigge is kifeledezt.

Komoly dolgokban, családod körében és alattvalóid előtt ne mondj szót, mely nem okvetlenül szükséges; társalgás közben csupa szükséges teendőket tanácsos beszélned!

A lángész belát a szívek mélyére, átként vesztől, majstól. Innet van, hogy az egyenlőség, (vagy is az eredeti, igazi természet), felismeri és keresi.

A közepszerűség papaszemes hada többre becsül egy jól betöltött chablont ezer eredetiség. Akkor szegődik majd hozzá, mikor egy újabb eredetiség regén felül-mutta.

Shakespeare grammatikai hibákkal nem élvezhetni.

Nincs lángész, ki első művét tekintélyes irodalmi, vagy kiadó czégnél hozta volna napvilágra.

Tulajdonképen a köztársasági forma az, a melyet arisztokratikusnak kellene neveznünk. A monarchia ura t helyez maga felé, a köztársaság szolgákat fizet.

Folyt. köv.)

Az élet harca.

— Angol regény. Írta: Charles Dickens. — (Folytatás)

Marion teacseszéjével játszva, azt látzott mondani — de nem mondta — hogy ha el tud fejeitni, hát fejeitje el őket. Grace arcához szoritotta rózsás arcát s mosolygott. — Remélem nem voltam megbizatosom vegrehajtásában soha igazságtalan gondviselő, — folytató a Doctor; — hanem ma reggel minden tekintetben eleresztem, felszabadtom, szárnyára bocsatom stb; itt van a mi jó barátunk Snitchey és Craggs egy zacskó hivatalos irománnyal, okmánnyal s egyéb pa-

tethetséges fémunkatársának drámáját méltattuk!

Malitia — egy részről sem foroghat fenn!

Furcsa kis dolog az a politika! Furcsa ám! S Borzasztó nagy dolog az az asszonyi fufang!

A német császár elmegy a muszka czárhoz, azzal összekülbömbözik. A lapok szerint éppen a bolgár-kérdés miatt.

Erre az czárné elsielt fürdőzni az osztrák területen levő Gmundenbe és ott a legóriásibb udvariasságokra kényszeríti I. Ferencz József királyt, a ki tudvalevőleg (!) szövetségese a muszka czárnának — a német császár ellen. A czarevna továbbá társalog a cumberlandi herczeggel, más néven hannoverai királlyal, a kit tudvalevőleg a Hohenzollern dynastia tett trónralanná, de azért fenntartja igényeit.) Kocsikázik a toszkánai nagy herczeggel, a kit pedig Olaszország, a német császár legújabb szövetségese, fosztott meg trónjától. Az ott időző welszi herczeg sem valami németeknek tetsző jó barát.

Bosszantani akarja Dagmár czárné II. Vilmost ó, a ki maga — mint dán király — szintén nem igen imádja a Hohenzollerneket.

A mi barátságunkat keresi és a milyen böles a bécsi dynasztia, megérjük, hogy felcsap megint muszka batátnak és követi — Boulanger!

Miben? A revanche eszmében! Mert Boulanger-Sedan. Albrecht főherczeg-Königgrätz. Ez kombinációnak vad es lehetetlen, de ha Bécs tényezőre és mellettkü Tisza Kálmánra is gondolunk, még mindig szelid és valószínű föltevés!)

Legveszedelmesebb pont Bulgária. Azonban a bolgár fejedelem nővére és a mamája szintén utban vannak már Gmunden felé.

Még utóljára oda utazik a Krisztus pálastja, meg a Bismarck olója is — minek következtében aztán osztozunk!

Két főherczeg járt Budapesten! Albrecht főherczeg is. Eseményszámba mégy. Megmázták a sváb-hegyet.

A sváb-hegyet megmázták. Csak ne próbálkozzanak meg a magyar hármashalommal is!

Lonkai páter halálának alkalmából írják, hogy a lapja mindig este jelent meg. Kelle-e alkalmasabb megjelenési idő a sötét ultramontanizmus közönyének?

Hannover helytartójává most nevezte ki II. Vilmos Benningst.

Csak hogy olvassuk ám azt is, hogy II. Vilmos az orosz czárnét kerle fel fiának egy kereztanyájára! A vége megis vérkeresztesség lehet és akkor Lebel, Manlicher és Uchtinus lesznek a keresztstíhók!

pirokkal, hogy átadják neked a rám bízott vagyont (kivaanám, hogy az bár több nehézséggel járna, Alfred, ram nevez, de hát már meglett ember vagy) és egyéb efféle bohóságokat, a melyek meg vannak számlálva, jegyezve s átszolgáltak nekem.

— És tanuk által előttemezve, mint a törvény kívánja, — tevé hozzá Snitchey, eltolván tányerját s előszedvén a papirokat, melyeket társá kiterített az asztalon: — és miután magam is Craggs is gondnokok voltunk a Doctorral együtt a penzeket illetőleg, két tanut kívánunk, hogy az átadást bizonyítsák — tud ön olvasni Newcome asszonyt?

— Még nem mentem férjhez uram, — mondta Clemency.

— Oh bocsánatot kérek. Azt hittem, hogy igen, — mondá Snitchey, szeméit amannak rendkívüli alakján legettelve, — Tüd ön olvasni?

— Egy kicsit — felelé Clemency.

— A házassági szerződést természetesen mindig? — jegyzé meg az ügyvéd trefásan.

— Nem, — viszonzá Clemency — az igen sok. En csak a gyűszűt tudom elolvasni.

— Gyűszűt olvasni! — visszhangozá Snitchey. — Miről beszél ön fiatal hölgy? Clemency bólintott. — És a szerencsedió töröt.

— Mit, ez holdkörös! Ez felügyelet alá való! — mondá Snitchey rá bámulva. — Ha van valami bírtoka, — egészíté ki Craggs.

Grace vegre közbe veté magát, s kifejté hogy az említett tárgyak mindegyike egy bevesett jelmonddal van ellátva s miután Clemency nem sokat ad a könyvben levő tudományokra, ez képezi az ő zseb könyvtárát.

— Ah! tehát így van, Grace kisasszony! — mondá Snitchey. — Lám, lám! ha, ha, ha! Azt hittem, hogy ó bizony hülye. Rendkívüli módon nezd ki, — mormogá egy futolagos pillantást vetve reá — És mit mond a gyűszű, Newcome asszony?

A lap élén pedig 1867. óta mindig ott állott a pápai áldás: „Gaudeamus pecuniariter! gratulari tibi” sat.

— Pecuniariter! jegyzé meg ilyenkor a Péter fillérek nagy gyűjtője!

Nagy garral közli az u. n. magyar sajtó, hogy a német császár újabb... antiszemita nyilatkozatokat tett!

Azon alkalomból, hogy a „Kreuzzeitung” a zsidó emancipáció eltörölését sürgette.

(Hiszen már gróf Széchenyi István is mondogatta br. Eötvösnek, hogy „Hej Szepi, Szepi! ha te emancipálsz a zsidókat, ki emancipál bennünket a zsidóktól?”)

Csak hogy a II. Vilmos császár (ez a tősgyökeres antiszemita) antiszemita nyilatkozatát a berlini börze-lap („Börsen Zeitung”) közli; éppen az, a mely néhány nap előtt a Bismarck leköszönését hirdette, persze — szemita szempontból.

Igy hát a forrás hiteles. Mint mikor Bécsben a t. eszlári eset idejében egy zsidó-festő pingálgatta a mi királyunkat és ennek nem volt sürgösebb dolga, minthogy másnap a lapoknak azt beszélte, hogy „a király elítélte az antiszemita pártot!”

Egy király fog a festője előtt be mázolni egy országos pártot!

Másnap jött a czáfolat és bekövetkezett a festő — elcsapatása

A „Börsen Zeitung” mintha csak odaferkózhett volna valami görbe orru stenografusa a király mellé, közli szóru szóra az egész nyilatkozatot. „En” — mondta volna II. Vilmos — csak kétféle embert ismerek olyat, a ki igazi hazafi, és olyat, a ki egészséges fejlődésünknek ellensége”) Senki sem fogja rólam feltételezni, hogy a történelem szekereinek rudját) visszafelé akarom fordítani. Ellenkezőleg, a Hohenzollernnek büszkesége, hogy a legemesebb s egyszersmind a legérettebb nép fölött uralkodjanak.) Egész törvénykönyvünk humánus alapokon nyugszik. A ki ezt el nem ismeri és az embereket egymás ellen izgatja,) az nem számíthat az én tetszésemre.”

Nos, tessék hozzá képzelni az itt csillag alatt közölteteket és megkapjuk a II. Vilmos antiszemita nyilatkozatának igaz értelmét!

A tegnapelőtt reggeli lapok újságolták, hogy a nép a szegedi Deutsch Emil és társai vállalkozó czég (ez készítette a híres körösparti töltést is) egyik vállalkozóját „Németh” Jenőt meglynchelte, vagy is tomegeesen — megölte.

Az esti lapok s néhány reggeli lap már

Mint p. o. a szedő zsidó kereskedés.

A zsidók kedveért.

Erejt nept pedig a zsidóság le nem igazhat.

Mint a zsidó sajtó III. Frigyes II. Vilmos ellen és Bismarck ellen mindakettőt s a „Pester Lloyd” Magyarországot Németország ellen.

G. B.

— Még nem mentem férjhez, Uram, — jegyzé meg Clemency.

— Jól van, jól. Majd fog? — mondá az ügyvéd. — Mit is mond hát a gyűszű?

Clemency, mielőtt felelna a kérdésre, kinyitotta egyik zsebet, benézett annak tátongy mélységébe, de a gyűszű nem volt ott — aztán a másik zsebet nyitotta fel s miután mint egy nagy értékű gyöngyöt meglátta a fenéken leuui, kezdte azt kiüríteni kiszedvén belőle egy zsebkendőt, egy viasz gyertya végét, egy szép almát, egy narancsot, egy szerezse krajczart, egy csont kapesot, egy lakatot, egy pár öllöt hüvelyben, egy nagyobb nyíró öllöt, vagy egy maroknyi üveggyöngyöt, több gyapot gombolyagot, egy tutartót, egy gyujtemény hajdorító papiros, egy darab an s vgyazva tartani rá bizta Britaire, — s még semmi eredmény. Majd megfogta zsebének száját azon szándékkal, hogy a még benne levőket egy sarokba rázza, miközben oly állást foglalt el, mely az emberi test anatomiaja s a nehézkedés törvénye szerint képtelenségnek tetszett. Elég az hozzá, hogy végre előhuzta a gyűszűt és a diótöröt; mindkét tárgy felírása a sok dörzsölés folytán meglehetősen kopott állapotban volt.

— Ez a gyűszű, fiatal hölgy? — mondá Snitchey, mulatván az ó nagy előkészületein.

— És mit mond a gyűszű? — Azt mondja, — felelé Clemency, olvasván lassan a mint körben forgatá azt újján. — Feledj ez bocsáss meg.

Snitchey és Craggs jóízűen nevettek. — Ujsg! — mondá Snitchey. — Nem is nehez! — szóló Craggs. — Az emberi nem egész tudománya benne van, — vevé át a szót Snitchey. — Jól alkalmazható az élet sok viszonyaiban, — toldá hozzá Craggs.

— És a dió törő? — kérde tovább a czég feje.

(Folyt. köv.)

fölöslegessé tesznek minden vizsgálatot Németh Jenő buzgósgának az áldozata. Egy csalást akart megakadályozni; 6 frt 50 kros csalást! Nagy buzgósg, mikor az állam a tisztai töltések körül elkövetett 650 ezer forintos csalásokkal sem törődik. Csaló, a ki hátyjának a bérét vette fel jogtalanul (mily nagy csaló is ez a magyar köznép!) ütötte agyon Németh Jenőt ásóval. Azt a Németh Jenőt, a ki bizonyára atyja volt a munkásoknak s azokat tyukkal-kalácssal tartotta. Így teszik már azt a Deutsch féle vállalkozók!

Mily megható! Sirassatok meg a szegény martyrt, Deutsch-Németh Jenőt.

Avagy azon nemes Deuschok egyike volt ó, a kik a híres tisztai töltéseket készítettek és a kik a betelepített csángókat kifosztották. . .

A lapok nagy vicczképen (!) írják meg, hogy Tisza nem akart Ostendében felvilágosítást adni egy belga hirlapirónak a ki őt a peterhofi, friedrsruhei és egeri megbeszélésekről kérdezte volna ki.

Nem tudott — szegény feje — felvilágosítást adni, nem hogy nem akart volna! Az a szegény belga sajtó-köbi nem tudta, hogy a magyar miniszterelnök tul. képen olyan miniszterelnök, a ki legfeljebb a kaposvári és temesvári megbeszélésekről tudna felvilágosítást adni.

Hogy pedig a hirlapirót „malicziózus mossollyal távozásra készítette” ezzel csak azt mutatta ki a külföld előtt, hogy ó excellenciájánál is „tenet sua jura,” a mi gesztú „rustika natura.” Bismarck, Salisbury, Andrássy felelnek a kérdésekre, — tudnak felelni.

A hirlapiró aztán — a mint olvassuk — h o s s z u orral ment el.

Vagy — szívos természetű látogatásból itelve — egyszersmind görbével is, mint p. o. Futaki, a Tisza Kálmán által kitarított to-lakodók és kérdezősködők egyike.

Gili Balázs.

A debreczeni zenede értenítés.) Debreczen, 1888. szept. 1.

A debreczeni zenede 27-ik tanéve f. 1888-ik év szeptember hó 12-én veszi kezdetét s tart jövő év jun. hó végéig.

A fólvetelre vonatkozó általános megjegyzések. A zenedébe növendékül fólvehető, ki a 8 ik életévét betöltöte, olvasni, írni tud s a számolás elemeivel ismeretes.

A kinek zene előismeretei nincsenek, vagy hiányosak: annak azok elsajátítása végett egy évig az elméleti, előkészítő tanfolyamra, az u. n. általános képezésbe kell járnia. A zene ismerettel bíró növendékek — ha ujjonnan vétetik fel zenedékbe, — az igazgató és szaktanár előtt fólvételi vizsgát kell tennie, hogy meghatározottassék, melyik osztályba lesz sorozandó. A mult évi tanfolyamok növendékei a természetes osztály-fólkozathat lépnek.

A régi növendékek fólvétele s az általok fizetett díjak nyugtázása, a kezük közt levő anyakönyvi kivonatban ismertetik el; az ujjonnan-belepek új anyakönyvi kivonatot kapnak.

A zenede tanfolyamai. A zenedében jelenleg 5 külön álló tanfolyam működik, u. m.

a) az általános elméleti előismeretek elsajátítására az általános képezde egy-egy elkülönített osztálylyal leány- és fiú-növendékek részére.

b) ének-iskola — 3 leány- és három fiúosztálylyal;

c) zongora-képezde — mint a zongora-iskola előkészítő tanfolyama, kezdő zongorázók számára — 2 párhuzamos leány- és egy fiúosztálylyal.

d) zongora-iskola — 3 leány- és két fiúosztálylyal s vegre

e) hegedű-iskola 2 vegyes osztálylyal. Ezen 5 tanfolyamon kívül ez évben egy zongora kiművelési tanfolyam is nyitattik meg előre haladt zongorázók kiképezése czéljából. E tanfolyam csak azon esetben kezd meg működését, ha fólvetelre legalább 3, képe-sítettnek talált növendék jelentkezik. Egyelőre csak nótanítványok vétetnek fel. Egy osztályba legfőlebb 4 növendék soroztatik s ennél fogva a szükséghez képest minden 3-4 növendék részére külön párhuzamos osztály lesz fólállítva.

A zongora kiművelési tanfolyam növendékei az alapítók és rendes tagok ajánlási jogkedvezményét nem vehetik igénybe.

A fizetendő díjak. A debreczeni zenede növendékei fizetnek: 1) beiratási díj fejében évenként s személyenként szept. hó 15-ig bezárólag 2 o. é. forintot, azontul pedig 3 frtot bár hány osztályba vétessenek is fól.

2) tandíj fejében az egész tanévre: az általános képezésben 16 frt; az ének-iskolában 16 frt; a zongora-képezésben 30 frt; a zongora-iskolában 30 frt; a zongora kiművelési iskolában 30 frt; a hegedű-iskolában 30 frtot.

Az alapítók. Az alapítók szabályilag részveszülnek, dekek vagy elnel kisebb társulatok részére. 1. Az alapítványra az egész tandében, vagy a hangszódig 16 frtyi. 2) Egy növendék csatfrt póttandíj. 3) Egy növendék fizetpedig bármely II. Az növendék fizetlet ajánlás és az énbármely 19 frtot — 2) a késcsupán a háajánlott pediglyamban fizetpóttandíjat. Ugy a b póttandíj a b kifizetendő. Az 188 és fólvetel szenede helyiség 1 óráig eszk Kelt De 1888. évi j manyi üléséb

* Van de lünk Csernov nek örvendő k tiszt ur tisztele ma tartott a a melyen ezu zó tisztjein k tisztjair is. M ményei után kítő hatásu m nek az, a mid zafias érzelmű pen tartott m fei az este tisztikar válto iránt, ugy szif Az összes jel kívánat szeren lyájához. Leir Van der Weez magyar felk a megítzelt mászó tisztel város iránt er valahányzor Debreczenben magyarságu, o vihart idézett gunk eljen gúnkek miné tapintatos főtis bornok ur, ki a katonaság e szokott félreér helyett kölcső értő együttel Van der W Kassai F a r redes urak s

* Mozgat geli órákban a tanítóképezde napja, a szelr szonjas kisebb városba, mely szerre szembe intezetek előtt ugy hemzsege legtöbbje a jó ségben, friss k Ugyancsak ma m iskolák n e z e r gyermek kerő istenitst ban. A gyerme Kálmán lelkész szédet. Jó tanu rosnaik, mely v nak nevezetiek kalvinista Athe

* A feher kációt keltett, kir. hadbírósgá lengett. A közí Mörizs Jozsef utczai politikus háboru tiz eszt annak, hogy a

Az alapítók és rendes tagok ajánlása kedvezményre.

Az alapítók és rendes tagok alapítványilag biztosított azon kedvezményben részesülnek, hogy az általuk ajánlott növendékek vagy éppen semmit sem, vagy a rendesen kisebb tandíjat u. n. pótdíjat fizetnek.

1. Az alapítók által: 1) egy 100 frtos alapítványra tett ajánlat folytán, a növendék az egész tandíj helyett az általános képezésben, vagy ének-iskolában 3 frtot.

2) Egy 200 frtos alapítványra ajánlott növendék csak a hangszer-tanfolyamban fizet 3 frt pótdíjat.

3) Egy 3000 frtos alapítványra ajánlott pedig bármelyik tanfolyamban tandíjmentes.

II. Az egyleti rendes tagok által ajánlott növendék fizet: 1) a 6 frt évi tagsági díjra lett ajánlás folytán az általános képezésben, és az ének-iskolában 3 frtot — bármelyik hangszer-tanfolyamban pedig 19 frtot —

2) a két 6 frtos évi tagsági díjra ajánlott csupán a hangszer-tanfolyamban 12 frtot —

3) a három 6 frtos évi tagsági díjra ajánlott pedig, ugyancsak a hangszer-tanfolyamban fizet 4 frtot, — mint kedvezményi pótdíjat.

Ugy a beiratási díj, mint az egész- vagy pótdíjat a beiratáskor előlegesen s egészen kifizetendő.

Az 1888—9 ik tanévre való beiratás és félével szeptember hó 6-tól 12 ig a zenede helyiségben naponta d. e. 11 óráig eszközöltetik.

Kelt Debreczenben a debreczeni zenede 1888. évi június hó 29-én tartott választmányi üléséből.

A választmány.

HELYI HIREK.

* Van der Wense cs. kir. tábornok, a tőlünk Csernovicza áthelyezett, közkedveltségnek örvendő kőzöshadsergebeli fő-

tiszt ur tiszteletére tegnapi este bucsu-lakoma tartott az „Arany Bika”-szálló termében, amelyen ezuttal a cs. kir. ezredek itt időző tisztjein kívül — jelen volt ateljes honvédtisztikar is. Meglepi s az utóbbi napok eseményei után minden irányban kitűnő és kibékítő hatása mozzanata volt a lelkes ünnepélynek az, a midőn Kassai Farkas Dániel, a hazafias érzelmi m. kir. honvéd-ezredes ur színpadon tartott a magyar r beszédben köszöntőt.

tel az estnek hőset, kifejezve a honvéd tisztikar változhatlan ragaszkodását a távozó iránt, egy szintén sajnálatát a távozás felett. Az összes jelenlévők harsány síjénai között kívánt szerencsét a tábornok ur további pályájához. Leirhatan lelkesedést idézett azonban Van der Wense tábornok válasza, ki szintén magyar falköszöntőben fejezte ki köszönetét a megiszteltetésért, köszöntvén az itt állomásozó tiszteket s hangszolyozván kivált e város iránt érzett vonalmát s igerve, hogy valahányszor szahad napjal leendenek, azokat Debreczenben tölteni el. A meglepően tiszta magyarsága, csinos pohár-köszöntő ismét éjlen-vihart idézett elő, melyet megtoldunk a magunk éljénél, kívánván, hogy hadseregünknek minél több oly fennkölt lelkiüti és tapudatos főtisztje legyen, mint a távozó tábornok ur, kinek példája alkalmas arra, hogy a katonaság és polgárság között előfordulni szokott félreértések vegkép megszűnjen, ezek helyett kölcsönösen a szeretetteljes és egyetértő együttes korszaka vegye kezdetét!

Van der Wense cs. kir. tábornok és Kassai Farkas Dániel m. kir. honvéd-ezredes urak sokáig éljenek!

* Mozgalmas képet mutatott ma a reggeli órákban a város. Szeptember elseje, — a tanítóképzésben a beiratkozások kezdetének napja, a szelírozsa minden irányból tudomány-szomjas kisebb-nagyobb muzsáfit vonzott a városba, melynek lakosságának száma ma egyszerre szembeszköklög megnövekedett. A tanítóképzés előtti terek, könyves boltok csak úgy hemzsegek a lelkes ifjú tömegtől, kiknek leg többje a jó vidéki levegőtől duzzadó egészségben, friss kedéllyel érkezett vissza — Ugyancsak ma reggel 8 órákor az összes elemi iskolák növendékei — mintegy négy ezer gyermek, tanítóik vezetés alatt segélyt-kerül isenitizsitetlen gyűlt egybe a nagytetemben. A gyermekeseregnek nt. Könyves Tóth Kálmán lelkész mondott gyönyörű alkalmi beszédet. Jó tanulást, jó tanítást kívánunk e városnak, mely vallására nézve kálvinista Rómának nevezetik, tudomány tekintetében pedig kálvinista Athennek kell hogy tartassék!

* A fehér zászló Tegnap általános szencsziót keltett, hogy a peteria-utcai cs. és kir. hadbíróági épületen... Fehér zászló lengett. A köznép már azt hitte, hogy... Moricz József megkegyelmezését jelenti, a utcai politikuskok pedig azt, hogy nem lesz harbu tiz esztendeig! Azonban más oka volt annak, hogy a hadbírósg az ártatlanság szí-

neivel ékeskedett. A minden pénteken összeülő kardos tribunul összeült ugyan tegnap is, de nem volt üg y h á t r á n y, vagy is új vád és megindító új vizsgálat és hozandó új ítélet. Régi szokás szerint, ezen okból tűzték ki a béke lobogóját. Lengjen ott minél többször és minél tovább!

— Esküvő. A helybeli orvosikar egyik kiváló fiatal tagja, Dr. Bruckner Ernő, ma d. u. esküszik örök hűséget a ref. nagytemplomban Szabó Emma urhölgynek, Szabó Sámuel földbirtokos kedves, szép leányának. Násznapok: Illyés Bálint országgyűlési képviselő és Vecsey Imre földbirtokos; nyoszolyó leányok: Király Ilona és Mészáros Paula; vőfélyek: Leidl Emil és Mossosy Mihály lesznek. Az esküvőt a „Bika” díszteremben lakoma fejezi be. Kiserjé boldogság a fiatal párt a házassélet utain!

* A hatvanutcai helyvasút és a gázgyár közötti conflictus megszüntetésére, a városi hatóság tanácsuléséből következő ajánlat tettelett. A város ugyanis 250 frtot ajánlott fel a gázgyárnak azon czélból, hogy a vasut vonal mentén szükségessé váló gázcső-elhelyezéseket eszközölje. A gázgyár eddig még nem válaszolt, reméljük azonban, hogy a közérdek szempontjából további akadályokat nem gördít a munkálatok elé. — A régi helyi vasutal a hatvan-utcai helyi vasutvonalnak annyiban van conflictusa, hogy még a mult hó elején ez utóbbi folyamodványt nyújtott be a másik vállalat igazgatóságához, miszerint ez az „Arany Bika” szálló előtti csatlakozást engedélyezze. Az igazgatóság azonban miután három m tagja fűrdőre utazott, e fontos tárgyban nem határozhatott addig, míg teljes ülést nem tarthat. Erről tudósítatván a hatvan-utcai helyi vasut igazgatósága, ez kijelenté, hogy aug. 15-énél további nem várhat s ezentul a miniszteriumhoz intézendő folyamodványát. Az ügy jelenleg nem lépett új stádiumba. Felteessük, hogy a közérdek s a kölcsönös meletnyosság egyedül tisztességesnek tekinthető szempontjából fog megoldatni.

* Szerencsétlen esős. — Ma a reggeli órákban egy nő a törvényszéki épület előtt valószínűleg az aszfaltra dobott dínnyehajjon elesett, s fejét, karját kólepcsőbe vágva, ajultan került el, miközben a vér ömlött testéből. A nagy népcsődület előidézett szerencsétlen esést észrevette a rendőrség is, mely a nőt azonnal orvosi ápolás alá vette. Az illető Proszman Lujza nevé, losonzei illetőségű, a férje őrmester az ottani helyőrségnél. Ezen eset is tanúsítja, hogy mennyire kár volt a túlzott egyesületnek elejteni a mentő-intézmény humánus eszméjét és tanuskodik arról, hogy mily hanyagság a rendőrségől nem ügyeltlen legalább a főtéren arra, hogy a dínnyehajak (melyekben oly könnyen siklik el a láb) el ne dobáltassanak a járdákon.

* Viriliták. Hirdetés. A törvényhatósági bizottság legtöbb adófizető tagjainak (viriliték) nevsorát az 1886-dik évi XXI-dik t. czik alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze s illetve igazítja ki s ugyanezen törvény 25. §-a szeánt a sorrend megállapításánál az állami, felekezeti-, törvényhatósági, községi és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiai tagjai, az akadémiai művészek, a folyóirat- és lapszerkesztők, a lelkészek, az ipár- és kereskedelmi kamarák bel- és kültagjai, ugyszintén a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdaszerek, gazdatisztek és állatorvosoknak összes egyenes állami adója kétszeresen számítatik; tovább a férj vagy atya államadója a nő, valamint a kiskorú gyermekek államadója is beszámítandó, ha a nőnek vagy kiskorú gyermekeknek vagy gyorát kezeli. Ehhez képest értesítettik a város érdekelt lakossága, hogy a legtöbb adófizetőknék hivatalos kimutatása a városi jegyzői hivatalban a folyó 1888 évi Szeptember 7-dik napjával kezdődő 8 napos közzszemlére kitétetni rendeltetett, ott az megtekinthető s ha az illető s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felszólalni kívánnak és illetve adójuk kétszeresen beszámításának kedvezményét a jövő 1889-dik évre igénybe venni óhajtnak, e végett a városi jegyzői hivatal helyiségben ülésező igazoló választmány előtt a folyó 1888. évi Szept. 15, 16. és 17. napjain d. e. 9—12 és d. u. 2—6 óráig, szóval vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságaikat igazolják, mivel későbbi felszólalások figyelembe vétetni nem fognak Debreczen 1888 Augustus 27-kén. A városi tanács.

* Katonai barakkok. A városi hatóság tudvalevőleg a közgyűlés hozzájárulásával katonai barakkok építését határozta el 20,000 forint erejéig. Ez ügyben a mult szerdán tartott meg az árjeltes, de ez eredménytelen maradt annyiban, a mennyiben az árjeltek az előirányzott összegnél többet kértek. Az árjeltes bezárása után azonban egy utójánlat érkezett be, mely 5%-el alább vállalta el a barakkok építését. E szerint Csapó Ferencz építőmester, mint e legutányosabb ajánlat benyújtója bizatott meg az építéssel. A barak anyagainat már nagyban szállítják a helyszínr.

* Végvárgyalások. A helybeli kir. törvényszék előtt a jövő héten következő bünbüntnyekben tartatnak meg, szept. 5-én: Máté György hatóság elleni erőszak, Kőrösi Zsuzsanna lopás, Tóth Erzsébet lopás, szept. 6 Geröcs János lopás, szept.

Vad Mátyás súlyos testi sértés, Fodor Lajos lopás.

* Dr. Öreg János „Oktatásügyi értekezés” et a sajtó osztatlan tetszéssel fogadta. A „Föv L.” p. így ír róla: „A debreczeni ref. főiskola egyik ismert nevű tanára: Dr. Öreg János, becses dolgozatban adott számot ama külföldi utjának eredményéről, melyet tavaly főiskolai ösztöndíjjal tett Franciaországban. Megírta „A francia közepoktatás és tanárképzés” kritikai ismertetését. 47 lapra terjedő füzetben világos képet fest a francia közepoktatásról. Ismerteti a francia liceumoknak fejlődését, szervezetét és tantervét; nem csak az előnyöket mutatva ki, hanem rámutatva a hibákra is. Kritikai megjegyzéseiben tekintettel van a mi közepiskolai viszonyainkra is, párhuzamba állítva az eredményeket. S bár hibáztatja a francia liceumokban a bennlakás intézményét s figyelmét nem kerül ki a nyilvános versenyek és jutalmazások hátrányos oldala sem; azért mégis arra a konkluzióra jut, hogy a francia ifjak komolyabb képzettséggel lépnek ki a közepiskolából, mint a mi fiaink Súrgeti is, hogy erettegi vizsgálatunk színvonalára emeltesék, kivanjunk többet s alkalmazzuk nagyobb szigorot. S ebben vele fog tartani mindenki, a ki komoly fontolóra szokta venni, hogy a tudományos pályát manapság mennyire elársztják a tehetetelenek, kik jórészt csak a tanulmányok veszedelmes csapatát gyarapítják. A liceumok után Dr. Öreg János végül a párisi „Ecole normal superieure” szervezetét s ennek kapcsán a tanárképzést ismerteti. A füzet komoly tanulmány s megfigyelés gyümölcse; nem csak az oktatás-ügy szakferfiai, mások is érdekelvel olvashatják. Debreczenben került ki a sajtó alól; a város könyvnyomdájában nyomtat.

* A honvédség köréből. Holnap érkezik városunkba a helyben állomásozó honvéd feldandár 4-ik zászlóalja, Zilahról. — Szept. 8-án indul összes honvédségünk Tápió-Sülyre, kétszeteendő a 40 ik hadtest összpontosított nagyobb hadgyakorlatában. Nem lesznek éppen szomorun: oda rendeltetett egy honnapra egy budapesti katonai zenekar is.

* A dalárda jubilaris ünnepélye részle teinek bővebb megbeszélése végett. legközelebb ismét gyűlés tartatik. Az elnökség azt is tervezi, hogy Zichy Géza gróf, a dalárda disztagja is meghívassék.

* Színeszet. A jövő színházi évad — ugy látszik — nem lesz szegény vonzó udonságok dögában; Paris a „Nebántsvirág” hazája s az Odeon-színháznál ez idő szerint öt új operetere s énekes bohózatra készülnek. A bonyi Lajos, a „Betyár kendője” cz. népszimű jeles szerzőjétől a népszínház „Magduska öröksége” cz. népsziművet fogadott el s udonság lesz nálunk a „Peking rózsája” cz. operette is. Figyelemre méltó dolgokkal lépett ki a budai színhörben Krecsányi is; ilyenek Edvi Illes Karoly, a világtalan aradi ügyvéd csinos népsziműve; „Keressd az asszonyt”, Labiche és Duru bohózata és a „Pipacsöz”, új eredeti operette. Közszeghytől Majd megvállik, lesz e mind ezek közt cassa-darab. — Megemlítjük, hogy Szathmáry Árpád és Hunyadi Margit Kolozsvárra szerződtek el. — Az első magyar színházgató, Kelemen László emlékünnepé (Cs. Patlótán és Makón) impozánsnak ígérkezik. — Komáromi Mariska is elszerződött már Kolozsvárra és így — a mire a debreczeni színháznál eddig még példánem volt — a director továbbra is hazahat és falragaszhozhatja, hogy „Debrecenben egy primadonna és egy segéd-sugó kezesetik!” — Nem lesz érdektelen annak megemlése, hogy Makó Lajos, a népszínház kedvelt komikus, a ki debreczeni fiú, jövő évben egy nagyobb vidéki város színházának igazgatót veszi át, Evva Lajos népszínházi igazgató támogatja, anyagilag és erkölcsileg. — Valószintűleg nem úgy, mint Budán támogatta Nagy Vinczét. — Szolnokra menekül tovább Aradi Gerő színtársulata, mely iránt az egriek nagy közönyvel viseltetnek. — Krecsányi viszont, az előjáróság elleaére, kivitte a főkapitánytól, hogy a krisztinavárosi színhör mellett esetenkedő czirkus előadásai betiltattak. Ugyanó, upesti polgárok felhívására, ott is tart 5—6 előadást.

— Dalestély. A debreczeni daleylyet f. e. szeptember 2-án azaz ma vasárnap este 8 órákor, a nagyerdői vígadóban Rácz Károly kedvelt népzenekarának közreműködésével, változatos műsorral dal- és zenecstélyt tart, melyre a n. e. mivel közönség tisztelettel meghívatik Belépti díj 40 kr. Egyleti tagok szabadjegyeiket használhatják Debreczen, 1888. aug. 31-én Márk Endre daleylyeti elnök.

* Ő T A debreczeni önkénytes tűzoltóegylet szolgálati beosztását vettük, a folyó szeptember hóra. — A beosztás igen ügyesen és czelszerűen van eszközölve.

* Elszámolás. A nagyerdői vígadóban vasárnap f. hó 26-án tartott jótékonyczélú mükedvelő előadásán Kaufmann Ignác penztárnok saját felelősségre kezelt jegyekből befolyt 122 frt, melyből a nyugtákkal igazolt kiadás 117 frt. volt s így a teljes tisztjövődelen fejében öt forint maradt fenn, ez összeg pedig a budapesti „Jó szí” egyesület javára küldetett fel. A mükedvelő előadás egyedül csak Weinberger Lajos nagykereskedő fizetett fel 1 frtot melyért is a rendezőség e helyen nyilvánítja köszönetét.

* Talált kulcsok. Folyó hó 31-én reggel a nagyerdőre vezető köves uton, egy vaskarikára felűzve három darab kis kulcs találtatott, tulajdonosa által átvehette a 3-ik hon-

véd feldandár irodájában (Csapó utca szegletén I. emelet.)

* A színházi bérletet. előlegesen már a jövő héten lehet eszközölni, a mint erről legközelebbi lapunk utján is fogja értesíteni a közönséget Foltényi Vilmos ur.

* Az Iparos kör tegnapi este tartott választmányi gyűlésében tárgyalás alá került azon meghívás, melyet Bakay Nándor volt szegedi kötelgyáros s az ottani ipartestület elnöke, a közvállalkozó-szövetkezetek ország-szerzte való szervezése tárgyában, Szegeden f. e. szept. 8—9 napjain tartandó országos értekezleten való képviselteség ügyében az iparos közhöz intézett. — Az iparos kör e kérdés tárgyalásánál azon szempontból indult ki, hogy a főnagyd kérdés, noha az iparosok összességét érdeklí, mégis inkább csak a csizmadia, timár, szabó és szíjjártó iparosokat érinti legközvetlenebbül, elhatározta, hogy az iparos kört mint illet az értekezleten annál fogva sem képviselteseti, mert a küldött meghívásban nem talált elég garancziát arra nézve, hogy a szegedi értekezleten megjelennek tanácskozását ezuttal még siker koronázza; s hogy ez értekezleten az állomásozó-szövetkezetek a közös hadügyminiszterium és honvédelmi miniszterium idevonatkozó pozitív ígérete nélkül országosan szervezhetők lennének. Mindazonáltal nem zárkóztatván el a meghívásban érintett, s a fentebb említett iparosokat közölről érdeklő ügy fontosságát elől, határozottan kimondta azt is, miszerint fölhiója a helybeli csizmadia, timár, szabó és szíjjártó valamint a szíjjártó ipartársulat elnökségét arra nézve, hogyha saját érdekükből kifolyólag, mint közvetlenül érdekeltek, szükségesnek és czelszerűnek találnak, társulataikat ez értekezleten képviselteseti, az idevonatkozó intézkedéseket e hó 8 ig tegyek meg. Ezzel az ülést véget ért, meg kell azonban jegyeznünk, hogy a magunk részéről nem oszthatjuk egészen az iparos körnek fontförgő ügyében elfoglalt álláspontját, s alkalmat veszünk magunknak legközelebb, hogy ez ügyhöz bővebben is hozzájáruljunk.

* A deb. tornaegylet meghívót kapott az aradi országos tornasz-ünnepély bájára, a hol a debreczeni tornászokat rendkívül előzeny fogadtatás várta.

* Iparosgyűlés. A h. timár és szabó s társulatok holnap gyűlést tartanak, melynek tárgya a most megindult katonai közszállító szövetkezet képezendí.

* Tanctantantási jelentés. Van szerencsem a n. e. közönség becses tudomására jutatni, hogy táncztantantási óráimat a helybeli leány nevelő intézetekben és több magán háznál folyó évi szeptember hó 10-én megkezdtem. Előjegyzések elfogadtatnak a nevelő intézetek igazgatóságai által, továbbá ifj. Csáthy Károly ur könyvkereskedésében, telefon utján értekezhetni a Mendelovics L. czeg által. A n. e. közönség ismert nagybecsű bizalmát és pártfogását kérve maradtam Debreczenben, 1888 szept. hó 1. Teljes tisztelettel Alföldy Károly, tánczmester. Lakásom: kis-szapannos-utca 409. szám.

Számrejtvény.

— Közli: H. a. —
9 8 2 Juhnyájkban megtalálod.
7 6 Fáj, ha őt szenvedni látod.
9 8 7 6 2 3 Sok gond között beáll ez is.
9 4 5 Elviselni igen nehéz.
5 1 A teremtes koronája.
1—9 Benne lesznek nemskóra.
Beállit a nyár torata.
(Megfejtőle nevelő közöljük s köztük szept. 15-én érdekes olvasmányt sorolunk ki.)

Utolsó tréfás számrejtvényünk megfejtése („Bocskortalp”) helyesen bekdödték: Lepiss Ima (nyertes), B. M. (Budapest) L. I., Nagy Lajos, Feketéné, N. N. Margit, Nagy Jul., Kádás Imre, színész (B u d a p e s t), Keszev Rózsa, Jeges János (H-S z o b o s z l ó), Fülöp Odón K. Hajdu Lajos K i u s j u z á i l á s), Pauer Helen és Ida, B. Diturtné (Pozsony), Grün Teréz, Fehér uttil, Bagosi Géza, Széplaky József és Fazekas Juliska, Varga Imre, Szathmári István.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre
Kiadó Kutasi Imre

Weisse Seidenstoffe von 65 kr.
bis fl. 11.40 per Meter (ca. 120 Qual.) verednet roben- und stüdwette jollfrei das Fabrik-Depot G Honneberg (f. f. Fofflieferant), Zürich. Auftr. umgehend. Briefe 10 fr. Porto. 2.

Arverési hirdetés.

Az „Iparegyesületi takaréék és hitelintézet” pénztáránál Debreczenben kévizálogul letett: 776. 782. 857, 1058. 1132. 1160. 1386. 1459. 1795. 1781. 1861. 1938. 1945. 1990. 2062. 2086. 2096. 2146. 2186. 2188. sz. a érték papirok, ékszerék, arany és ezüst nemtiek — folyó évi Szeptember hó 14-ik napján d. u. 3 órákor a következő óráiban a N-Csapó-utcai Kápolnái házban levő intézeti helyiségben közjegyző közbe jöttével tartandó nyilvános árverésen készpénz fizetés mellett eladatni fognak. Az igazgatóság.

A 'PHÖNIX'

biztosító társaság vezérügynökségének

IRODÁJA

a takarékpénztár új palotájába

(HUNGÁRIA ÉPÜLET)

I-ső emeletre

HELYEZTETETT ÁT.

Szent-Királyi és Kalenda Debreczen.

Padlózatok számára:

Keil Alajos

Padlózat-fénymázát

Bécsből

mint legkínálóbb mázólo-szert puha padló számára: szagtalan, hamar száradó, szép, fényes és tartós, — 1 nagy palack ára 1 frt 35 kr. — 1 kis " " " " 68 "

Keil Alajos Bécsből,

Viaszk-kenőcsét

mint legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szert kemény padló számára, —

Egy köcsög ára 60 kr.

legmelegebben ajánlja

Szent-Királyi és Kalenda,

DEBRECZENBEN, a városháza épületében.

Megrendelések olyan helyekről, hol raktárak nincsenek, Alois Keil, Wien IV. Resselgasse 5. gyári raktárában intézendők. Egy 5 kilós csomag ára 6 frt o. é.

Új zongora raktár.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a n. é. helybeli és vidéki községgel, miszerint n. váradi utcai 2123. sz. a. lakásomon úgy a bel- mint a külföldi legelőnyösebben ismert zongora gyárosokali összeköttetésem folytán a legkifejlettebb igényeknek megfelelő

ZONGORA RAKTÁRT

nyitottam, s így a t. megrendelő községgel lehetővé tettem a legjótársosabb ár mellett új szerkezetű szárny zongoráim és piáninóim megszerezhetését.

Javítások alapos szakértelemmel eszközöltetnek, valamint be-cseréltetnek és hangolások is elfogadtatnak.

A n. é. község eddigi szives bizalmát jövőre is kérve ma-radtam

Debreczen, 1888. aug. 22.

mély tisztelettel
Szendró Sándor
zongorakészítő és hangoló.

Kiadó!

18 hold új föld

— az ondód mellett — fe-felebe vagy haszonbérbe, 1888. október 1-től kezdve kiadó.

Értekezhetni: Hatvan-ut-cza, 1404. sz. a.

Kristóf Ferencz-féle
padózat fénymáz.

szagtalan és hamar száradó. Ig-n könnyen kezelhető s bárki áltá könnyen alkalmazható a padózat fényezésére. Kapható különböző színekben, valamint szin nélkül is csupán fényezésre. Minták és használati utasítások Kristóf Ferencz raktárában Berlin és Prágában, ezen padózat-fénymáz feltalálójánál s egyedüli gyártójánál. Raktár Debreczenben Ganovszky Lajos, N. Várada: Hirschmann Ed., B.-Gyulán Fehé János özevgye kereskedésekben.

Tőke nélkül biztos keresetet

mind oly megbízható egyéneknek rang-különbség nélkül, kik törvényileg ki-állított osztrák és magyar sorsjegyek részleteinek való eladásával foglal-kozni akarnak. Ajánlatok intézendők a Magyar általános takarékpénztár részvény-társaság sorsjegyesztályá-hoz Budapesten (befizetett részvény-tőke 1 millió forint), mire azonnal a prospectusok küldetnek.

HAMBURG-AMERIKAI
POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Közvetlen német postagőzhajózás
Hamburgból Newyorkba minden szerdán és vasárnapon,
Hávreből Newyorkba minden kedden,
Stettinből Newyorkba minden 14 nap alatt,
Hamburgból Nyugatindia havonként négyszer,
Hamburgból Mexicóba havonként egyszer.

A társaság postagőzhajói kitűnő ellátás mellett úgy hajószobákban mint a fődélközben elhelyezett utazóknak is a legpompásabb utazási alkalmat nyújtja.

Étesítést nyújt a vezénylő megbi-zott Bécsben franzensring 24. Tapasztalt ügynökök nagy fizetés mellett kerestetnek.

97

426.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladás, szállítás és szállítási mód-ozatokra vonatkozó árajzelmények szerint.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt	100 kilo
AB. Asztali dara nagy és aprószemű	16.40
C. Szinte közepszerű	15.40
0. Királyliszt	15.60
1. Lángliszt	15.20
2. Montliszt	14.80
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14.20
4. " 2-od	13.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	12.80
6. Szinte " 2-od	12.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső	11.40
8. Szinte " 2-od	10.60
8 1/2. Barna " 1-ső	9.60
8 3/4. Szinte " 2-od	7.80
9. Lángliszt " 70	6.60
10. Veres liszt " 50	5.00
11. Finom korpa zsákkal	50 3.60
12. Durva korpa zsákkal	50 kg 3.20

A finom és durva korpa árából ed-dig engedélyezett 5%-tőli engedmény a felemeltt egyezmény folytán szintén beszünttetett.
Debreczen, 1888. aug. 31.